

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΚΛΑΣΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ	
ΤΜΗΜΑ	ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ	
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ	
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ 1 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ-Ι	
ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΚΑΡΑΜΠΑΤΖΑΚΗ ΖΩΗ	
ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ-ΕΠΟΠΤΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ-Ι	<p>ΚΑΡΑΜΠΑΤΖΑΚΗ ΖΩΗ, ΚΑΣΣΙΑΝΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ, ΚΑΤΣΑΝΤΩΝΗ ΣΠΥΡΙΔΟΥΛΑ, ΣΤΑΘΟΠΟΥΛΟΥ ΑΓΑΘΗ, ΛΟΥΚΕΡΗΣ ΣΤΕΦΑΝΟΣ, ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΕΛΕΝΗ, ΠΑΝΤΑΖΟΠΟΥΛΟΥ ΜΑΡΙΑ, ΡΙΖΟΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ, ΤΑΒΟΥΛΑΡΗ ΖΑΧΑΡΟΥΛΑ, ΣΙΕΛΟΥΛΗ ΚΩΣΤΟΥΛΑ</p> <p>Κάθε επόπτης της Πρακτικής Άσκησης-Ι αναλαμβάνει την εποπτεία μικρής ομάδας φοιτητών, τους οποίους καθοδηγεί και εποπτεύει</p>	
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Σεμινάριο/Διαλέξεις και Ασκήσεις εφαρμογής	2	5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου , Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	<i>Επιστημονικής περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ	
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ	
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Σκοπός της πρακτικής άσκησης του ΠΜΣ είναι να μάθουν οι φοιτητές, ως μελλοντικοί εκπαιδευτικοί ΕΑΕ, να παρατηρούν τη συμπεριφορά των μαθητών με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, να αξιολογούν σε παιδαγωγικό επίπεδο αυτούς τους μαθητές, να σχεδιάζουν και να υλοποιούν εκπαιδευτικές παρεμβάσεις και μαθήματα. Πιο συγκεκριμένα μετά την επιτυχή ολοκλήρωση της Πρακτικής Άσκησης-Ι οι φοιτητές θα είναι σε θέση να γνωρίζουν την έννοια της παρατήρησης και καταγραφής ως προς τους άξονες: οργάνωση του χώρου, οργάνωση διδασκαλίας, χρήση μεθόδων/τεχνικών/στρατηγικών, υλικά διδασκαλίας και χρήση υλικών, χρήση νέων τεχνολογιών στη διδασκαλία, κοινωνική δομή της τάξης, ψυχολογικό κλίμα της τάξης, εξατομικευμένη παρατήρηση συμπεριφοράς μαθητή με εσα, ημερολόγιο προβληματισμού, ημερολόγιο αναστοχασμού, σχεδιασμός πρωτοκόλλου παρατήρησης, συνολική εικόνα του μαθητή.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα,;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής

υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής

σκέψης

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Μέθοδοι παρατήρησης και καταγραφής στη σχολική τάξη. Παρατήρηση ως προς τον άξονα: οργάνωση του χώρου
2. Ανατροφοδότηση - Παρατήρηση ως προς τον άξονα: οργάνωση διδασκαλίας
3. Ανατροφοδότηση - Παρατήρηση ως προς τον άξονα: χρήση μεθόδων/τεχνικών/στρατηγικών
4. Ανατροφοδότηση - Παρατήρηση ως προς τον άξονα: υλικά διδασκαλίας και χρήση υλικών
5. Ανατροφοδότηση - Παρατήρηση ως προς τον άξονα: χρήση νέων τεχνολογιών
6. Ανατροφοδότηση - Παρατήρηση ως προς τον άξονα: κοινωνική δομή της τάξης
7. Ανατροφοδότηση - Παρατήρηση ως προς τον άξονα: ψυχολογικό κλίμα της τάξης
8. Ανατροφοδότηση - Παρατήρηση ως προς τον άξονα: εξατομικευμένη παρατήρηση συμπεριφοράς μαθητή με εσα.
9. Ανατροφοδότηση - Ημερολόγιο προβληματισμού
10. Ανατροφοδότηση - Ημερολόγιο αναστοχασμού
11. Ανατροφοδότηση - Σχεδιασμός πρωτοκόλλου παρατήρησης
12. Ανατροφοδότηση - Συνολική εικόνα μαθητή- Συνολική αποτίμηση της Πρακτικής Άσκησης -Ι

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές	Eclass. Ppt email	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου

<p>Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</p> <p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS</p>	Σεμινάρια/Διαλέξεις	24
	Μελέτη βιβλιογραφίας	22
	Εκπόνηση μελέτης (project)	
	Συμπλήρωση πρωτοκόλλων πρακτικής άσκησης	24
	Πρακτική Άσκηση (παρακολούθηση) σε σχολικές μονάδες	80
	Σύνολο Μαθήματος (30 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)	150

<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</p> <p>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>Η γλώσσα αξιολόγησης είναι η ελληνική.</p> <p>Η μέθοδος αξιολόγησης είναι τόσο Διαμορφωτική όσο και τελική.</p> <p>Κατά τη διάρκεια των δια ζώσης συναντήσεων των φοιτητών με τους επόπτες της Πρακτικής τους Άσκησης θα παρουσιάζονται Πρωτόκολλα Παρατήρησης, τα οποία θα συνοδεύονται με οδηγίες για το πώς θα πρέπει να συμπληρωθούν. Στη συνέχεια οι φοιτητές κατά τη διάρκεια της Πρακτικής τους Άσκησης στις δομές Ε.Α. θα παρατηρούν και θα συμπληρώνουν τα συγκεκριμένα Πρωτόκολλα, σύμφωνα με τις οδηγίες. Σε κάθε συνάντηση με τους επόπτες θα υπάρχει ανατροφοδότηση και παρουσίαση των συμπληρωμένων Πρωτοκόλλων. Στην τελευταία συνάντηση θα γίνει η τελική αποτίμηση- αξιολόγηση της εργασίας των φοιτητών.</p> <p>Σκοπός αξιολόγησης: Ο έλεγχος της προόδου των φοιτητών σε σχέση με τους στόχους της Πρακτικής Άσκησης, η συνεχής ανατροφοδότηση των φοιτητών και η ενδεχόμενη τροποποίηση της διδασκαλίας.</p> <p>Κριτήρια Αξιολόγησης: Η ορθή συμπλήρωση των Πρωτοκόλλων παρατήρησης από την πλευρά των φοιτητών σύμφωνα με τις οδηγίες που θα παρέχονται στις δια ζώσης συναντήσεις Εποπτείας.</p>
---	--

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Alexander, D. (1998). Prevention of mental retardation: Four decades of research. *Mental Retardation and Developmental Disabilities Research Reviews*, 4, 50-58.
- American Association on mental Retardation. (1992). *Mental Retardation: Definition, Classification, and Systems of Supports*, 9th Edition. Washington, DC.

- Bergeret L. (1988). Ψυχοκινητικά παιχνίδια για παιδιά από 2 – 6 ετών. (Γ. Βασδέκη, Μεταφρ.). Αθήνα: Δίπτυχο.
- Brooks, R., Sukhmandan, L., Flanagan, N. and Sharp, C. (1999). *Creating a climate for learning. Strategies to raise achievement at Key Stage 2*. U.K.: National Foundation for Educational Research.
- Burns, Y., & Gunn, P. (1997). Εκπαίδευση ατόμων με σύνδρομο Ντάουν. Έλλην, Αθήνα.
- Capper, C.A., Frattura, E. and Keyes, M.W. (2000). *Meeting the needs of students of all abilities. How leaders go beyond inclusion*. U.S.A.: Corwin Press.
- Clark, C. Dyson, A. Milward, A. and Skidmore, D. (1996). *Innovatory practice in mainstream schools for special educational needs*. University of Newcastle-upon-Tyne. Department for Education London: HMSO.
- Cole, P. (1998). Developmental Versus Difference Approaches to mental Retardation: A theoretical Extension to the present debate, *American Journal on mental retardation*, (102), 4, 379-391.
- De Meur A. & Staes L (1990). Ψυχοκινητική αγωγή και Επανεκπαίδευση. (Γ. Βασδέκη, Μεταφρ.). Αθήνα: Δίπτυχο.
- Department for Education and Skills (2001). *Special educational needs code of practice*. Ref: DfES/581/2001. U.K.: DfES.
- Downing, J.E. and Eichinger, J. (2002). Educating students with diverse strengths and needs together. In Downing, J.E. *Including students with severe and multiple disabilities in typical classrooms. Practical strategies for teachers*. Second edition. Baltimore, London, Toronto, Sydney: Brookes.
- Finnie, N. (1991). (εισ. –μετ. Τ. Αποστολόπουλος). *Η αγωγή του σπαστικού παιδιού στο σπίτι*. Αθήνα :Παρασκήνιο.
- Molnar, A. , Lindquist, B. (1993). (Μετ.- επιμ. Καλαντζή – Αζίζι Α.). *Προβλήματα Συμπεριφοράς στο Σχολείο. Οικοσυστημική Προσέγγιση*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Muyskens, P. & Ysseldyke, J. E. (1998). Student academic responding time as a function of classroom ecology and time of day. *The Journal of Special Education*, 31(4): 411-424.
- Nojan, M. (1985). Use of class time in adaptive instruction programs: An educational production-function analysis. *Dissertation Abstracts International*, 45(11-A): 3309.
- Rieu ,C.& Frey – Kerouekan, M. (1986) Από την κίνηση στη γραφή. (Α. Ηλιάσκου – Χαλκιά , Μεταφρ. & Επιμ.). Αθήνα: Καστούμη.
- Stone, Y. (1995). *Mobility for Special Needs*, London : Cassell
- Vygotsky, L.S. (2000). Νους στην κοινωνία. Ανάπτυξη ανώτερων ψυχολογικών διαδικασιών, (Σ. Βοσνιάδου, επιμ.). Gutenberg, Αθήνα.
- Walberg H. J. & Wang, M. C. (1987). Effective educational practices and provisions for individual differences. In Wang, M.C., Reynolds, M.C. & Walberg, H.J. (eds). *Handbook of special education. Research and practice. Volume 1: Learner characteristics and adaptive instruction*, pp. 113-130. Pergamon Press.
- Wallace, M. J. (1998). *Action research for language teachers*. U.K.: Cambridge University Press.
- Westling, D.L. and Fox, L. (2000). *Teaching students with severe disabilities*. Second edition. U.S.A.: Merrill, Prentice Hall.
- Williams, P. (1991). *The Special Education Handbook*. Milton Keynes, Philadelphia: Open University Press.

- Ζακοπούλου, Α. (1995). Παιχνίδια με τον χρόνο για μικρά και μεγαλύτερα παιδιά. Καλαντζή – Αζίζι Α. (1992). *Εφαρμοσμένη Κλινική Ψυχολογία στο χώρο του σχολείου*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Καραμπατζάκη, Ζ. & Σταύρου, Π. (επιμ.). *Βελτίωση των συνθηκών ένταξης στο εκπαιδευτικό σύστημα ατόμων με πολλαπλές αναπηρίες*. Αθήνα: Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων.
- Καραμπατζάκη-Δημητρίου, Ζ. (2010). *Θέματα Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης*. Αθήνα: Πάραλος.
- Κατσαούνης, Γ. (Επιμ.) (2000). *Εγχειρίδιο Ειδικής Αγωγής*. Αθήνα.: Εργαστήρι Ειδικής Αγωγής «Μαργαρίτα» (ΕΠΕΑΕΚ 1998-2000).
- Μέλλον, Ρ. (1998). *Ψυχοδιαγνωστικές Μέθοδοι*. Αθήνα : Ελληνικά Γράμματα.
- Μόττη- Στεφανίδη, Φ. (1999). *Αξιολόγηση της Νοημοσύνης Παιδιών Σχολικής Ηλικίας και Εφήβων*. Αθήνα : Ελληνικά Γράμματα.
- Παρασκευόπουλος , Ι. , Καλαντζή – Αζίζι Α. & Γιαννίτσας , Ν. (1999). *Αθηνά Τεστ Διάγνωσης δυσκολιών μάθησης : Δομή και χρησιμότητα (εκδ. αναθ.)*. Αθήνα : Ελληνικά Γράμματα.
- Παρασκευόπουλος Ι. (1988). *Κλινική Ψυχολογία*. Αθήνα.
- Π.Ι. (2009, Αναθ. έκδ.). *Δραστηριότητες μαθησιακής ετοιμότητας. Βιβλίο Εκπαιδευτικού Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης (ΕΑΕ) Προφορικός λόγος – Ψυχοκινητικότητα Νοητικές ικανότητες – Συναισθηματική οργάνωση*. Αθήνα: Ο.Ε.Δ.Β.
- Πολυχρονοπούλου, Σ. (2001). *Παιδιά και Έφηβοι με Ειδικές ανάγκες και δυνατότητες. Νοητική υστέρηση. Ψυχολογική Κοινωνιολογική και Παιδαγωγική προσέγγιση. Τ Β΄*. Αθήνα : Ατραπός.
- Ροντάρι Τ. , (1994) , Γραμματική της φαντασίας , μετ. Βερτσώνη – Κόκολη Μ. & Αγγουρίδου – Στριτζή Λ. , εκδ. Τεκμήριο, Αθήνα.
- Σούλης, Σ. Γ. (2000). *Μαθαίνοντας βήμα με βήμα στο σχολείο και στο σπίτι*. Αθήνα : Τυποθήτω-Γιώργος Δαρδανός.
- Σταλίκας, Α., Τριλίβα, Σ., & Ρούσση, Π. (2012). *Τα Ψυχομετρικά Εργαλεία στην Ελλάδα*. Αθήνα : Πεδίο.
- Τζόνσον, Β. & Βέρνερ, Ρ. (1983). *Οδηγός ανάπτυξης για προβληματικά παιδιά. Μεταφρ. & προσαρμογή Α. Σιπητάνου*. Αθήνα: Καστανιώτης.
- Τζώρτζη Α. (1996). *Ασκήσεις Ψυχοκινητικής με όργανα*. Αθήνα: Σπουδή.
- Τσαπακίδου Α. (1997). *Κινητικές δεξιότητες. Προγράμματα ανάπτυξης κινητικών δεξιοτήτων σε παιδιά προσχολικής ηλικίας*. Θεσνίκη : University Studio Press.